

فهرست

پیشگفتار ۱۲

🔗 فصل اول: مبانی کنترل چاه ۱۳

۱-۱ دسته‌بندی کنترل چاه ۱۳

۱-۲ درک سیالات و فشار ۱۵

۳-۱ رابطه‌ی حجم و فشار ۱۹

۴-۱ ظرفیت، حجم و جابه‌جایی ۲۱

۵-۱ فشار ته چاهی ۲۲

۶-۱ مفهوم لوله‌ی U شکل ۲۳

۷-۱ فشار گردش پمپ ۲۵

۸-۱ فشار سازند ۲۸

۹-۱ وزن معادل گل ۳۳

۱۰-۱ فشار شکست سازند ۳۴

۱۱-۱ محدودیت‌های فشار سطحی (MAASP و MISICP) ۳۸

۱۲-۱ تجهیزات و ابزارآلات دکل ۳۹

۱۳-۱ جداکننده‌ی گاز/ گل ۴۳

🔗 فصل دوم: دلایل کیک ۴۷

۱-۲ مقدمه ۴۷

۲-۲ دانسیته‌ی پایین سیال حفاری ۴۸

۳-۲ فشار فرانرمال سازند ۵۲

۴-۲ مکش ۵۵

۵-۲ پرنگه نداشتن چاه در تریپ‌ها ۵۸

۶-۲ از دست رفتن گردش سیال ۵۹

۷-۲ دلایل دیگر کیک‌ها ۶۰

🔗 فصل سوم: تشخیص کیک ۶۳

۱-۳ شاخص‌های مثبت کیک ۶۳

۲-۳ شاخص‌های احتمالی کیک یا افزایش فشار سازند ۶۵

فصل چهارم: روش‌های بستن چاه ۷۵

- ۱-۴ مقدمه ۷۵
- ۲-۴ بستن چاه به صورت نرم و سخت ۷۶
- ۳-۴ روش بستن سخت چاه در حین حفاری با مجموعه‌ی BOP سطحی ۷۷
- ۴-۴ روش بستن سخت چاه در حین تریپ با مجموعه‌ی BOP سطحی ۷۷
- ۵-۴ روش بستن چاه در حین حفاری با مجموعه‌ی BOP زیردریایی ۷۸
- ۶-۴ روش بستن چاه حین تریپ با مجموعه‌ی BOP زیردریایی ۷۸
- ۷-۴ بستن چاه حین نمودارگیری و ایرلاین (برای همه‌ی دکل‌ها) ۷۹
- ۸-۴ بستن چاه حین راندن جداری ۸۰
- ۹-۴ بستن چاه حین خروج از چاه (برای همه‌ی دکل‌ها) ۸۱
- ۱۰-۴ دستورالعمل‌های آویزان کردن لوله‌ها (دکل‌های شناور) ۸۱

فصل پنجم: برنامه‌ریزی و عملیات ۸۵

- ۱-۵ طراحی چاه ۸۵
- ۲-۵ مسئولیت‌های پرسنل ۸۶
- ۳-۵ مانورهای کنترل چاه ۸۹
- ۴-۵ نرخ‌های گردشی پایین (SCRs) ۹۵
- ۵-۵ استفاده از سیستم گل ۹۷
- ۶-۵ دستورالعمل‌ها و روش‌های حفاری ۱۰۱
- ۷-۵ اجرای طراحی چاه ۱۰۹

فصل ششم: روش‌ها و رویه‌های کنترل چاه ۱۱۹

- ۱-۶ مقدمه ۱۱۹
- ۲-۶ روش حفار ۱۲۰
- ۳-۶ روش انتظار و وزن (روش مهندسی) ۱۳۸
- ۴-۶ روش‌های مورد استفاده در چاه‌های انحرافی ۱۵۴
- ۵-۶ روش حجمی ۱۵۶
- ۶-۶ روان‌کاری و ترخیص ۱۶۹
- ۷-۶ بول هد کردن ۱۷۱
- ۸-۶ نبودن لوله‌ها در ته چاه - استریپ به ته چاه ۱۷۳
- ۹-۶ مسائل و مشکلات در حین کشتن چاه ۱۸۷

فصل هفتم: تجهیزات کنترل چاه ۱۹۵

- مقدمه ۱۹۵

۱۹۶	۱-۷ فوران گیرهای لوله‌ای
۲۲۳	۲-۷ فوران گیرهای حلقوی
۲۴۰	۳-۷ دایورترها (منحرف کننده‌ها)
۲۵۷	۴-۷ آرایش مجموعه‌ی فوران گیر برای تأسیسات سطحی
۲۷۰	۵-۷ چوک منیفولد
۲۷۷	۶-۷ تجهیزات کمکی فوران گیر
۲۸۷	۷-۷ تست و بازرسی
۳۰۲	۸-۷ گسکت‌ها و آب بندها
۳۱۰	۹-۷ واحدهای بستن - تأسیسات سطحی

🔗 فصل هشتم: کنترل چاه زیر دریایی ۳۲۳

۳۲۳	۱-۸ مقدمه
۳۲۴	۲-۸ گرادیان شکست - مقاومت سازند
۳۲۸	۳-۸ روبه‌های بستن چاه
۳۳۱	۴-۸ لاین‌های چوک و کشتن زیر دریایی
۳۳۹	۵-۸ قطع ارتباط با چاه
۳۴۲	۶-۸ تجهیزات فوران گیر زیر دریایی
۳۴۹	۷-۸ لاین‌های پرفشار و منیفولدها
۳۵۳	۸-۸ سیستم دایورتر
۳۵۶	۹-۸ پکیج رایزر دریایی پایینی (LMRP)
۳۶۱	۱۰-۸ سیستم‌های کنترل فوران گیر زیر دریایی
۳۹۱	۱۱-۸ سیستم‌های عیب‌یابی کنترل زیر دریایی
۳۹۵	۱۲-۸ دیگر سیستم‌های کنترلی
۴۰۱	۱۳-۸ تعاریف واژه‌های زیر دریایی

🔗 فصل نهم: دایورترها (منحرف کننده‌ها) / گازهای کم عمق ۴۰۵

۴۰۵	۱-۹ مقدمه
۴۰۷	۲-۹ دلایل کیک گازهای کم عمق
۴۰۹	۳-۹ منحرف کردن جریان در مقابل بستن چاه
۴۱۱	۴-۹ گاز کم عمق
۴۲۴	۵-۹ عملیات‌های منحرف کردن جریان
۴۲۸	۶-۹ جریان چاه پس از سیمان کاری
۴۳۰	۷-۹ سیستم و تجهیزات دایورتر سطحی
۴۴۵	۸-۹ جداساز گاز گل (MGS)

۴۴۶	۹-۹ تست فشاری سیستم دایورتر
۴۴۷	۱۰-۹ روش منحرف کردن
۴۴۸	۱۱-۹ ملاحظات تجهیزات دایورتر
۴۴۹	۱۲-۹ دستورالعمل‌هایی برای آموزش پرسنل

📖 فصل دهم: کنترل چاه افقی ۴۵۱

۴۵۱	۱-۱۰ مقدمه
۴۵۳	۲-۱۰ بهره‌دهی چاه‌های افقی
۴۵۴	۳-۱۰ انواع کیک‌ها و اجزای کیک
۴۵۶	۴-۱۰ تشخیص و ارزیابی کیک‌ها
۴۵۷	۵-۱۰ سناریوهای کیک برای چاه‌های افقی
۴۶۰	۶-۱۰ روش‌های کنترل چاه‌های افقی
۴۶۲	۷-۱۰ ملاحظات جلوگیری از کیک
۴۶۳	۸-۱۰ برکه‌های کیک برای چاه‌های انحرافی و افقی
۴۶۷	۹-۱۰ اثر پروفایل چاه بر روی فشارهای جداری و افزایش سطح پیت
۴۶۹	۱۰-۱۰ استریپ کردن در چاه‌های افقی

📖 فصل یازدهم: کنترل چاه‌های موجود در آب‌های عمیق ۴۷۱

۴۷۱	۱-۱۱ جلوگیری از کیک و تشخیص آن
۴۷۴	۲-۱۱ گردش به‌منظور کشتن چاه
۴۷۷	۳-۱۱ گاز در رایزر دریایی
۴۷۸	۴-۱۱ جریان‌های آب کم‌عمق
۴۸۰	۵-۱۱ هیدرات‌ها
۴۸۵	۶-۱۱ قطع اتصال اضطراری موقعیت‌یابی دینامیکی (DP)
۴۹۱	۷-۱۱ حاشیه‌ی امن فشاری رایزر

📖 فصل دوازدهم: کنترل چاهی با فشار و دمای زیاد (HPHT) ۴۹۳

۴۹۳	۱-۱۲ برنامه‌ریزی و طراحی چاه
۴۹۶	۲-۱۲ ارتباطات
۴۹۷	۳-۱۲ تجهیزات کنترل چاه HPHT
۵۰۸	۴-۱۲ تکنیک‌های حفاری HPHT
۵۱۹	۵-۱۲ مانیتور کردن و رویه‌های مخصوص مربوط به کیک HPHT
۵۲۸	۶-۱۲ روش‌های منطقه‌ی گذار
۵۳۶	۷-۱۲ رویه‌های منطقه HPHT
۵۳۹	۸-۱۲ رخدادهای کنترل چاه HPHT

۹-۱۲ رویه‌های مغزه‌گیری HPHT ۵۴۱

۱۱-۱۲ سوپر شارژ شدن یا بالونی شدن ۵۴۲

📖 فصل سیزدهم: کنترل چاه اسلیم (قطر کم) ۵۴۹

۱-۱۳ مقدمه ۵۴۹

۲-۱۳ کنترل چاه گردشی مربوط به چاه باریک ۵۵۰

۳-۱۳ اجرای تکنیک‌های کنترل چاه باریک ۵۵۴

۴-۱۳ تشخیص کیک ۵۵۷

۵-۱۳ جلوگیری از کیک ۵۵۸

۶-۱۳ اطلاعات پیش از کیک چاه باریک ۵۶۳

۷-۱۳ روش استاندارد کشتن چاه باریک ۵۶۸

۸-۱۳ روشهای ویژه‌ی کشتن چاه ۵۷۱

📖 فصل چهاردهم: ملاحظات H_2S و SO_2 ..... ۵۷۷

۱-۱۴ مقدمه ۵۷۷

۲-۱۴ H_2S در عملیات حفاری ۵۷۸

۳-۱۴ تجهیزات H_2S ، درمان خوردگی و سیال ۵۸۴

۴-۱۴ برنامه‌ریزی عملیات H_2S ۵۸۸

📖 منابع ۵۹۱

📖 پیوست ۱: WELL KILL SHEET ۵۹۵

📖 پیوست ۲: FORMULA SHEET ۵۹۷